

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Закарпатської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні, водночас вони очікують погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується подальша інфляція та посилення девальвації національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 45.5%) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 50.0% респондентів області очікують, що зростання цін перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 54.5%), у цілому по Україні – 61.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, ціни на світових ринках та соціальні видатки бюджету (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 2);
- **значне посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 80.0% респондентів (у III кварталі – 45.5%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (одні з найгірших очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – 18.2%) (таблиця). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану – 9.7%;
- **помітне зменшення обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 30.0%, водночас респонденти очікують збільшення реалізації виробленої продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 33.3% (у III кварталі 2021 року – по 0.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні – 21.8% та 20.6% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт вищими темпами, ніж на машини, обладнання та інвентар:** баланси відповідей – «мінус» 20.0% та «мінус» 10.0% відповідно (у попередньому кварталі – 0.0% та «мінус» 10.0% відповідно). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 6.9% та 19.1% відповідно;
- **кількість працівників на своїх підприємствах на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0%, у III кварталі 2021 року – «мінус» 18.2% (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помірне збільшення кількості працівників – 2.9%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 70.0% та 40.0% відповідно (у III кварталі 2021 року – 63.6% та 45.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатиме вартість трудових ресурсів та занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **витрати як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника значно збільшаться:** баланси відповідей – 60.0% та 70.0% відповідно (у попередньому кварталі – 0.0% та 36.4% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають недостатній попит та брак обігових коштів (графік 5).

Очікується збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти назвали наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 9).

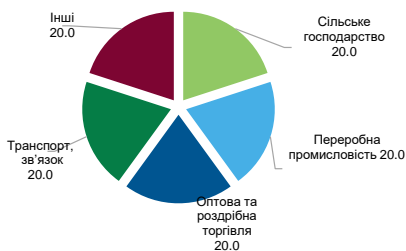
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

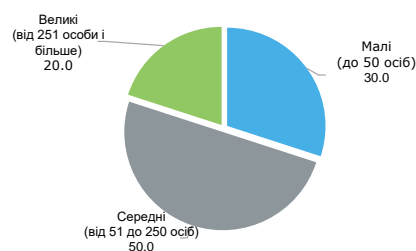
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (як і в III кварталі 2021 року). У цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан як добрий – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний** другий квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%;
- **підприємства області можуть задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 20.0% (у III кварталі 2021 року – 18.2%).

Паспорт вибірки^{1,2}

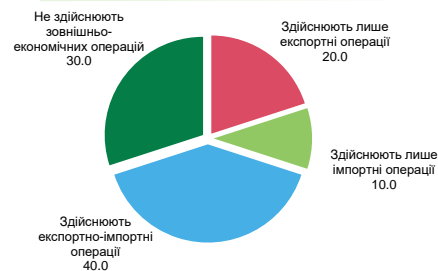
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

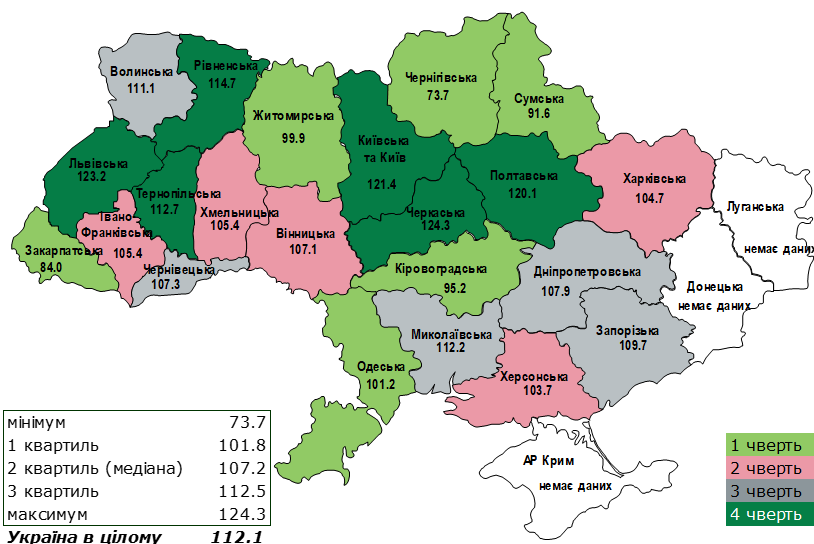

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–25 листопада 2021 року;
- опитано всього 10 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

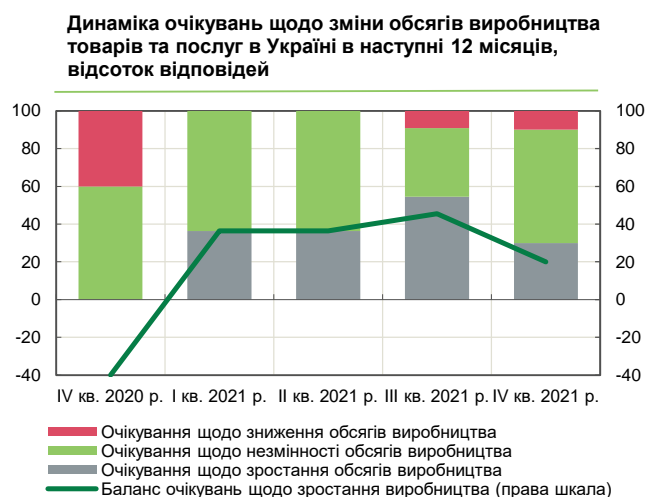
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	0.0	-9.1	27.3	18.2	-20.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-20.0	-9.1	18.2	0.0	-30.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-20.0	-18.2	0.0	0.0	-20.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-10.0	9.1	18.2	-10.0	-10.0
кількості працівників	-30.0	-36.4	-18.2	-18.2	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

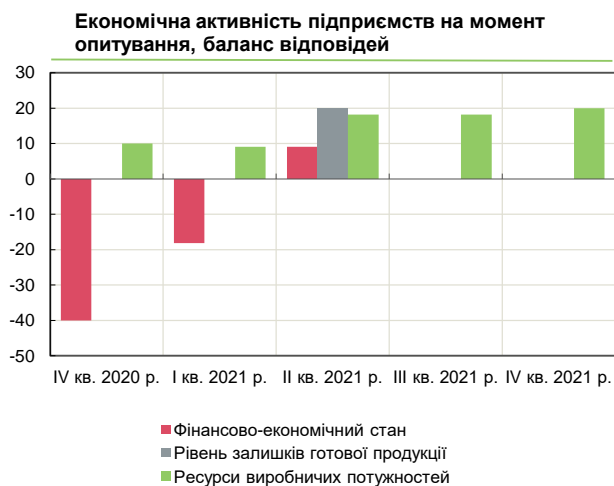
Графік 1

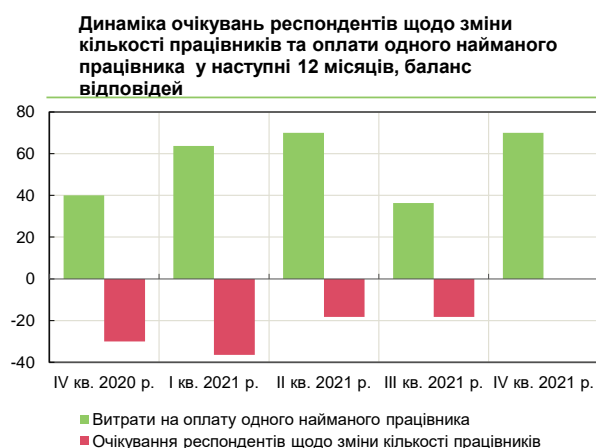
Графік 2

Графік 3

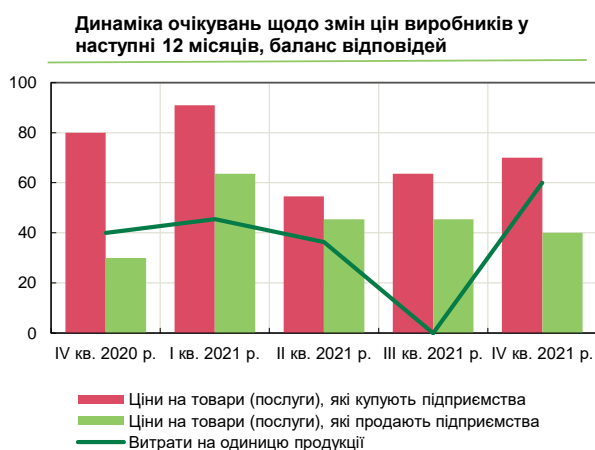
Графік 4

Графік 5

Графік 6

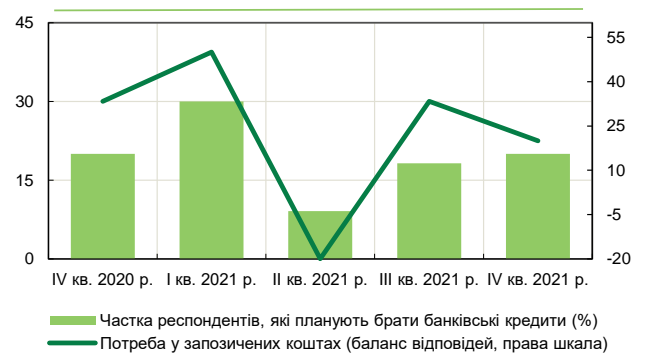
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

